

NATURHISTORISCHES MUSEUM WIEN

Het Naturhistorisches Museum in Wenen is het oudste natuurhistorische museum van Oostenrijk. Het werd gesticht door keizer Frans I Stefanus van het Heilige Roomse Rijk, echtgenoot van Maria Theresia. De collectie omvatte aanvankelijk voornamelijk mineralen en fossielen, schelpen en koralen. Planten en dieren waren moeilijk te conserveren en werden liever levend in botanische tuinen en menagerieën gehouden. Na de dood van Francis I werd het museum eigendom van de staat. Met de aanstelling van Ignaz von Born als conservator groeide het museum snel uit tot een van de meest vooraanstaande instituten op het gebied van mineralogisch onderzoek in Europa. De zoölogische sectie werd in de achttiende eeuw door keizer Frans I van Oostenrijk toegevoegd. Onder Carl Schreibers, die van 1806 tot 1851 de leiding had, ontwikkelden alle onderdelen van het museum zich tot belangrijke wetenschappelijke centra.

Het huidige museumgebouw werd ontworpen door Gottfried Semper en Carl Hasenauer en staat samen met haar zustergebouw, dat het museum voor schone kunsten huisvest, in het park aan de Burgring. Het gebouw is speciaal als museum gebouwd, waardoor het mogelijk was het museale karakter ook in de architectuur tot uiting te laten komen. Vooral in de ornamenten en muurschilderingen is dit goed te zien. De ornamenten aan het plafond van de tweede verdieping laten scènes uit de wetenschap zien. Deze zijn, zeker gezien de tijd waarin het museum gebouwd werd, zeer vooruitstrevend. Op alle verdiepingen zijn grote muurschilderingen te zien die bedoeld zijn als reconstructietekeningen van de skeletten en diersoorten die in de zalen te zien waren. Uiteraard zijn deze teke-

ningen nu enigszins verouderd, maar ze geven wel een heel mooi beeld van hoe er in die tijd gedacht werd over hoe de prehistorische wereld eruit gezien moest hebben.

Het mooiste overzicht van de stad Wenen krijg je trouwens als je op het dak van het museum staat. Regelmatig worden er rondleidingen gegeven.

DE VASTE TENTOONSTELLING

In de vaste tentoonstelling is een enorme verscheidenheid aan objecten te zien, van archeologische werktuigen tot edelstenen en van opgezette dieren tot zelfs een gedeelte met levende have. De verschillende ruimtes zijn thema-

tisch ingedeeld, waardoor orde wordt geschapen in het enorme aanbod. In het overgrote deel van het museum zijn de originele antieke houten vitrines nog intact, waardoor het antieke karakter van het museum versterkt wordt. Dat wil echter zeker niet zeggen dat het museum verouderd is. Door de objecten voor zichzelf te laten spreken en weinig te doen met moderne snufjes zoals interactieve touch screens of bewegende reconstructies raakt de tentoonstelling niet snel uit de mode, ook heeft het daardoor weinig te kampen met falende techniek. Toch is het museum wel enigszins met de tijd meegegaan. De interieurs van de antieke vitrines zijn vervangen door nieuwe en er zijn wel een aantal moderne details, zoals het planetarium, maar deze hebben niet de overhand. Ook is er gebruik gemaakt van een speelse indeling, door

bijvoorbeeld in de zaal die als thema het paleolithicum heeft, reconstructies en opgezette dieren bovenop de vitrines te plaatsen.

De grote kracht van het museum is de enorme hoeveelheid aan prachtig materiaal dat tentoongesteld staat. Een voorbeeld hiervan is de grote vitrine waarin aan de hand van fossielen de evolutie van de slurfdieren uitgelegd wordt. Ook het grote skelet van *Deinotherium bavaricum* is erg indrukwekkend. Ook prachtig is het skelet van een volwassen Tsjechische holenbeer met daarbij het skelet van een 7 maanden oud jong uit Oostenrijk en de reconstructie van een jonge *Megantereon* uit Sênèze.

TOPSTUKKEN

Coelacanth

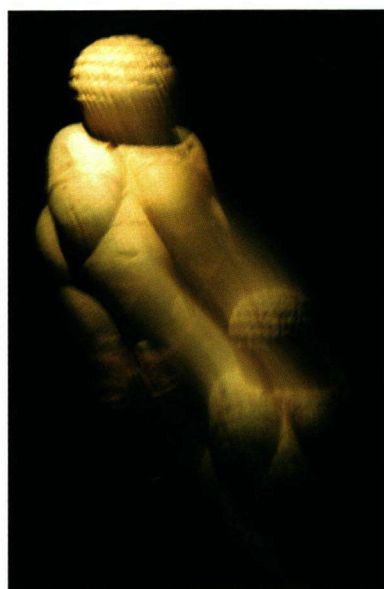
De geschiedenis van de *Coelacanth* is een vreemde. Deze vis werd voor het eerst beschreven in 1836 aan de hand van fossielen. Ruim een eeuw lang ging men er vanuit dat de soort was uitgestorven aan het einde van het Krijt, er waren immers nooit fossielen uit jongere afzettingen gevonden. Tot in 1938 in Zuid-Afrika een onbekende vis werd gevangen. De inmiddels dode en al enigszins vergane vis werd door ichtyoloog J.L.B. Smith bestudeerd, en hij legde het verband met de fossiele exemplaren. Inmiddels zijn twee soorten bekend, een Afrikaanse en een Aziatische. In het museum is zowel een opgezet exemplaar en een skelet te zien. Daarnaast is een prachtig diorama gemaakt, waarin te zien is hoe deze vissen in het wild leven.

Venus van Willendorf

In 1908 werd in Willendorf in der Wachau een venusfigurine gevonden. Het beeldje is net 11 cm groot en werd zo'n 22 tot 24 duizend jaar geleden gemaakt. Sinds de vondst van Willendorf zijn er nog vele andere venusfigurines gevonden. Er zijn zowel stenen als aardewerken beeldjes bekend. De venus van Willendorf heeft in het museum haar eigen tentoonstellingsruimte gekregen. In de grote zaal is een klein gebouwtje gemaakt, waarin achterin de venus in een glazen vitrine staat. Het gebouwtje is geheel donker, behalve twee spots die de venus uitlichten.

Edelstenenboeket

Een leuk detail in de edelstenen-tentoonstelling is het boeket waarvan

de bloemen gemaakt zijn van edelstenen en de bladeren van pure zijde, in een vaas van bergkristal. In 1760 gaf Maria Theresia aan haar man Franz Stephan van Lotharingen, de latere Frans I Stefanus van het Heilige Roomse Rijk.

Collectie meteorieten

Het museum heeft de grootste permanente tentoonstelling van meteorieten ter wereld. De collectie omvat bijna 1500 verschillende meteorieten, inclusief een groot aantal waarvan de valdatum bekend is. De zwaarste meteoriet in de collectie is the 909 kilo wegende Younegin ijzer meteoriet, die in 1884 in Australië gevonden werd.

TIJDELIJKE TENTOONSTELLING

Het Internationale Darwinjaar is ook in Wenen niet geruisloos voorbij gegaan. De tentoonstelling Darwin's Revolution was vanaf 9 oktober 2009 te zien en is nu verlengd tot 5 juli 2010. In deze tentoonstelling wordt uitgelegd wie Darwin was, hoe evolutie werkt, wordt ingegaan op de revolutie van de moleculaire biologie en hoe de mens binnen dit alles past. Daarnaast zijn voorbeelden te zien van recentelijk uitgestorven diersoorten, zoals de quagga en de blauwbok.

Adres: Maria-Theresien-Platz, A - 1010 Wenen.

Toegangsprijzen: 10 euro voor volwassenen, tot 19 jaar is geen entreegeld verschuldigd.

Openingstijden: donderdag t/m maandag van 9.00 tot 18.30, woensdag van 9.00 tot 21.00 en op dinsdag gesloten.

